

[Patursson.]

tage en nok saa selvstændig Stilling til færøske Anliggender uden at være alt for afhængigt af en tilfældig færøsk Amtmands Indstilling. Men for en Del Aar tilbage foretoges med Rigsdagens Bifald den administrative Ændring, at Lagtingssagerne for Fremtiden skulde fordeles paa de forskellige Ministerier efter deres Art og Indhold paa lignende Maade som sideordnede danske Anliggender. Denne Ændring foretoges uden Lagtingets Vidende. Lagtinget protesterede mod Ændringen, men den vedblev at staa ved Magt og bestaar endnu.

Jeg vil ikke paa nogen Maade underkende de forskellige Ministeriers Godvilje — og Ministres Godvilje — i færøske Forhold, men jeg kan dog tænke mig, at ærede Medlemmer af dette høje Ting vil forstaa, at Vanskelighederne nu for Regeringen ved gennem selvstændig Opfattelse at dømme i færøske Sager er mange Gange større end før, da man her havde et Kontor, der sad inde med Erfaring for færøske Sagers Hovedbehandling. Under det nuværende System kan jeg ikke se andet, end at Forholdet uvægerlig er blevet dette, at de forskellige Ministerier paa Grund af Mangel paa Kendskab til og Forstaaelse af færøske Forhold, hvad ingen kan forlange, de skal være i Besiddelse af, er blevet meget afhængige af deres færøske Embedsmænds, af Amtmandens Indstillinger i færøske Lagtingssagers Bedømmelse.

Det indtræffer nemlig ikke saa sjældent — i hvert Fald efter hvad man kan skønne, officielt faar Lagtinget ikke noget at vide derom, ikke engang af Amtmanden under Sagerne Behandling i Lagtinget —, at Amtmanden indtager en fra Lagtinget afvigende Stilling til en Lagtingssag, efter at den er færdigbehandlet i Lagtinget og skal tilstilles Regeringen. Hvad skal vedkommende Minister da gøre? Han er vel nødt til at henholde sig til sin Embedsmands Indstilling. Men derved bliver jo Lagtingets Autoritet tilsidesat, og vi kommer til den nu 80—90-aarige Sandhed, at Færingerne endnu ikke har opnaaet et Folkestyre, men stadig lever under et Embedsstyre.

Lagtingsloven har adskillige Gange været til Behandling her i Rigsdagen. Jeg skal bl. a. minde om Forhandlingerne i Folketinget i Samlingen 1905—06, da ærede Partifæller af den nuværende Regering udtalte sig til Gunst for at indskrænke Amtmandens Indflydelse paa Lagtingssagerne. Vi har ganske vist senere ved Rigsdagens Tilslutning faaet afsat Amtmanden som

Formand for Lagtinget, hvilket Embede han dengang indehavde. Men jeg maa fastholde som min Anskuelse, at han nu ikke har mindre, men snarest mere Indflydelse paa de Lagtings-sager, der skal sendes til de forskellige Ministerier, end dengang han sad som selvskreven Formand for Lagtinget og Lagtinget kun havde at henvende sig til Justitsministeriet.

Naar der nu, som jeg ved Begyndelsen af denne min Tale anførte, er faldet Bemærkninger i det andet høje Ting om, at Lagtingssamlingens Henlæggelse til Høsten vil kollidere med de færøske Lagtings-sagers Behandling i Rigsdagen, vil jeg under Henvisning til alt foranførte tillade mig at sige: Nu vel, men er det nogen Nytte til at sætte Lapper paa det gamle Klædebon, det Klædebon, som hedder Lagtinget, Amtmanden, Ministerierne, de færøske Rigsdagsmænd i Folketinget og Landstinget, hvor alle har en vis Del af Ansvaret for Færøernes Administration, men hvor man intet Sted kan henlægge det fulde Ansvar? Vil det nu ikke være det rigtige og eneste naturlige at lægge Ansvaret dér, hvor det i Virkeligheden hører hjemme, nemlig til vor egen Folkerepresentation, vort tusindaarige Lagting, det Lagting, der i sine Velmagtsdage var i Stand til at være vort Folks Værge og Beskytter og se gavnlige Love vedtaget og daarlige Vedtægter forkastet uden Indgriben af en uforstaaende Amtmand og et andet Lands Folkerepresentation, som trods al sin Velvilje ikke kan have den nødvendige Indsigt i vort Lands Anliggender? Jeg har i en Bog, jeg udgav i 1903, betitlet „Færøisk Politik“, gjort udførligt Rede for det her omhandlede Forhold, og jeg har i Henhold hertil ingen som helst Betænkelighed ved at overføre Lagtingets Sammentræden til Oktober i Stedet for som nu den 29. Juli, da jeg fastholder, at Rigsdagsrepræsentationen bør være det underordnede Moment, og at det er Lagtinget, der bør være Færingerne rette Repræsentation. Ja, jeg slutter mig fuldstændig til den omtalte Kommissions Betænkning af 1847, der frabad sig færøsk folkevalgt Repræsentation i Stænderforsamlingen, hvilken Vedtagelse jeg kan overføre paa Rigsdagsforsamlingen, og foreslog, at Færingerne derimod skulde genoprette deres eget Folketing, deres eget lovgivende Ting i deres eget Land. Det er nemlig et historisk Faktum, som man ikke her maa dække over, men aabent maa erkende, at vi Færinger er en Nation, saa faatallige vi end er, med vor egen tusindaarige Historie, vort eget Sprog og vor egen Kultur, og at